Lietas Nr. C27160911
Lietas arhīva Nr. CA-0751-13/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2013. gada 4.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis N.Riņķis

tiesneses I.Stuberovska un I. Zaļā

ar tiesas sēdes sekretāri E.Jurkevicu,

atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja civillietu biedrības biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasībā pret SIA „Elite Taxi" par zaudējumu un procentu piedziņu, sakarā ar SIA „Elite Taxi" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2012.gada 7.marta spriedumu.

Civillietu tiesu kolēģija, noklausījusies tiesneša N.Riņka ziņojumu, noskaidroja:

Aprakstošā daļa

2011.gada 31.martā Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā saņemts biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" (turpmāk arī prasītāja) prasības pieteikums pret SIA „Elite Taxi" (turpmāk arī atbildētāja) par zaudējumu un procentu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2007.gada 11.oktobrī notika ceļu satiksmes negadījums, kurā atbildētājas īpašumā esošais transportlīdzeklis Mercedes Benz E200, valsts reģ. Nr./TL numurs/, kuru vadīja /pers. C/, sadūrās ar SIA „KS Transporta Grupa Rīgas Taxi", reģ. Nr.40003606392, turējumā un SIA „Unilīzings", reģ. Nr.50003334041, īpašumā esošo transportlīdzekli Mercedes Benz E200, valsts reģ. Nr./TL numurs/, bojājot to. Norāda, ka ceļu satiksmes negadījuma brīdi atbildētājas transportlīdzeklim nebija veikta transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana. 2007.gada 11.oktobra saskaņotais paziņojums par ceļu satiksmes negadījumu liecina, ka ar atbildētājas īpašumā esošo transportlīdzekli Mersedes Benz E200, valsts reģ. Nr. /TL numurs/, tika izraisīts ceļu satiksmes negadījums un nodarīti zaudējumi. 2007.gada 6.decembra AS „Parekss apdrošināšanas kompānija", reģ.nr.50003210451, atzinumā Nr.22112007 konstatēts, ka atbildētājas īpašumā esošais transportlīdzeklis Mercedes Benz E200, valsts reģ. Nr. /TL numurs/, notikušajā ceļu satiksmes negadījumā ir 100% atbildīgs par notikušo ceļu satiksmes negadījumu un tajā radītajiem zaudējumiem. 2008.gada 30.aprīlī prasītāja izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību sakarā ar nodarīto zaudējumu Ls 336,65 apmērā.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas zaudējumus Ls 391,10 apmērā, kas sastāv no izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības Ls 336,65, atlīdzības lietu administrēšanas izdevumiem Ls 49,20, ar brīdinājuma izsniegšanu saistītiem izdevumiem Ls 5,25; par laika periodu no 2010.gada 1.decembra līdz 2011.gada 18.martam aprēķinātos likumiskos nokavējuma procentus Ls 6,79 apmērā; tiesas izdevumus Ls 62,98 apmērā; kopā piedzīt Ls 460,87; noteikt tiesības prasītājai par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus 6% gadā no zaudējumu summas.

2012.gada 9.februārī tiesā iesniegti prasības pieteikuma papildinājumi. Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas zaudējumus Ls 391,10 apmērā; par laika periodu no 2010.gada 1.decembra līdz 2012.gada 7.februārim aprēķinātos likumiskos nokavējuma procentus Ls 27,46 apmērā; tiesas izdevumus Ls 62,98; kopā piedzīt Ls 481,54; noteikt tiesības prasītājai par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus 6% gadā no zaudējumu summas.

Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2012.gada 7.marta spriedumu prasība pilnībā apmierināta.

Pirmās instances tiesa konstatējusi šādus faktiskos apstākļus: 2007.gada 11.oktobrī, pulksten 16.20, Rīgā, Elizabetes ielā 1, notikušo ceļu satiksmes negadījumu, kurā bija iesaistīti transportlīdzekļi- Mercedes Benz E 200, ar reģistrācijas numuru/TL numurs/, kuras īpašniece bija atbildētāja, kuru vadīja /pers. C/, un vieglā automašīna Mercedes Benz E200, reģistrācijas numurs /TL numurs/, kas piederēja SIA „Unilīzings", izraisīja pirmā transportlīdzekļa, tas ir, atbildētājai piederošā, vadītājs.

Atbildētāja nav apstrīdējusi faktu, ka ceļu satiksmes negadījuma brīdi atbildētājas transportlīdzeklim nebija veikta transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana.

Pirmās instances tiesa nonākusi pie secinājuma, ka ceļu satiksmes negadījumu izraisījušais transportlīdzeklis ir taksometrs, arī atbildētājas nosaukumā ir vārds, kas liecina par to, ka tās darbība ir saistīta ar taksometru pakalpojumu sniegšanu. Atbildētājai neiesniedzot pierādījumus, uz kāda pamata tā bija nodevusi /pers. C/ lietošanā minēto transportlīdzekli, ir pamats uzskatīt, ka /pers. C/ ir bijušas darba tiesiskās vai dienesta attiecības ar atbildētāju, kad tiesīgajam lietotājam saskaņā ar likumu nav apdrošināšanas pienākuma.

Pirmās instances tiesa norādījusi, ka atlīdzināt zaudējumus, kuru piespiedu izpildi prasa prasītāja, atbildētājai rodas pēc likuma, jo Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3.panta otrā daļa noteic pienākumu transportlīdzekļa īpašniekam noslēgt apdrošināšanas līgumu par ceļu satiksmē lietotā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību. Minētā tiesību norma noteic pienākumu arī tiesīgam lietotājam noslēgt apdrošināšanas līgumu īpašnieka vārdā, gadījumā, ja īpašnieks nav apdrošinājis savu civiltiesisko atbildību, vai transportlīdzekļa lietošanas laikā ir beidzies apdrošināšanas līguma termiņš, bet to ir nodevis lietošanā citai personai.

Tiesa atzinusi, ka saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu, kas nosaka, ka Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību arī pret ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku, transportlīdzekļa īpašnieka pienākums pārbaudīt, vai tam piederošā transportlīdzekļa tiesīgais lietotājs ir izpildījis Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3.panta otrā daļa noteikto pienākumu.

Pirmās instances tiesa nonākusi pie secinājuma, ka jebkurā gadījumā atbildētāja ir pieļāvusi bezdarbību, jo nav izpildījusi tai likumā noteikto pienākumu vai arī nav kontrolējusi, vai tai piederošā transportlīdzekļa lietotājs ir izpildījis tam likumā noteikto pienākumu, un tā arī ir atbildētājas prettiesiska rīcība, kurā pamatoti prasītāja vaino atbildētāju, un kas ir cēloņsakarībā ar prasītājai nodarīto zaudējumu.

Izvērtējot prasītājai nodarītos zaudējumus, tiesa konstatējusi, ka prasītāja 2008.gada 28.aprīlī ir pieņēmusi lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības 385,85 latu apmērā, tai skaitā, transportlīdzekļa bojājumi Ls 336,65 apmērā un lietas administrēšanas izdevumi 49,20 latu apmērā, izmaksu apdrošināšanas AS „Gjensidige Baltic", kas ir samaksāti 2008.gada 30.aprīlī.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzinusi, ka prasītājai saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu ir tiesības celt regresa prasību pret atbildētāju- kā pret ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku, kas nav apdrošinājis transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, savu privāttiesisko materiālo interešu aizsargāšanai.

Tāpat tiesa atzinusi, prasītāja saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu ir pierādījusi prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, tāpēc prasība ir apmierināma.

Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz lietā nodibinātajiem apstākļiem par galvenā parāda- zaudējumu apmēra summas- samaksas nokavējumu un Civillikuma 1753., 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765.panta pirmo daļu, apmierināja prasītājas prasījumu par nokavējuma procentu piedziņu Ls 27,46 apmērā.

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami samaksātie tiesāšanās izdevumi – valsts nodeva Ls 59,68, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 8,55, tai skaitā, Ls 5,25, izdevumi par brīdinājuma izsniegšanu parādniecei.

Par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2012.gada 7.marta spriedumu atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja nepiekrīt spriedumā norādītajam, ka ir pamats uzskatīt, ka /pers. C/ ir bijušas darba tiesiskās vai dienesta attiecības ar atbildētāju, kad tiesīgajam lietotājam saskaņā ar likumu nav apdrošināšanas pienākuma.

/pers. C/ vadīja atbildētājai piederošo automašīnu ar valsts numuru, pamatojoties uz līgumu. Minēto faktu pierāda 2007.gada 28. maija līgums Nr. 0100/181, kurā atbildētāja un /pers. C/ vienojās sadarboties pasažieru pārvadāšanā un pamatojoties uz kura /pers. C/ vadīja automašīnu ar valsts reģ. Nr. /TL numurs/ ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanas dienā.

No norādītā izriet, ka pienākums noslēgt apdrošināšanas līgumu bija /pers. C/, kā transportlīdzekļa tiesīgajam lietotājam. Atbildētāja nav izdarījusi prettiesisko rīcību, līdz ar to nav pamata piedzīt prasītājas norādīto zaudējumu summu.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētājas pārstāve /pers. H/ apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā izteiktajiem pamatiem.

Prasītājas pārstāve /pers. I/ tiesas sēdē apelācijas sūdzību neatzina. Papildus paskaidrojuma, pieņemot, ja noslēgtais līgums nebūtu pielīdzināms darba līgumam, tad jāskatās no līgumā atrunātajām pušu saistībām un pienākumiem. Kā izriet no līguma, tad SIA „Elite Taxi" vadītājam ir jāmaksā noteikta naudas summa mēnesī un līguma 10.punktā tiek atrunāts par ko ir atlīdzība, un atlīdzībā ietilpst automašīnu lietošanas izdevumi. Kā var secināt no līguma 10.punkta, tad šis pienākums jo projām paliek SIA „Elite Taxi", tā ir pušu savstarpējā vienošanās, ņemot vērā šo pušu pastāvošo vienošanos uzskata, ka apdrošināšana bija jāveic transportlīdzekļa īpašniekam. No šī līguma neizriet, ka tika nodots pienākums veikt apdrošināšanu.

Motīvu daļa

Noklausījusies tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un novērtējusi apelācijas sūdzības motīvus kopsakarā ar rakstveida pierādījumiem lietā, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasība apmierināma daļēji, bet apelācijas sūdzība noraidāma.

Civilprocesa likuma 432. panta piektā daļa nosaka, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Izvērtējot lietā nodibinātos faktus kopsakarā ar lietā esošajiem un iztiesāšanas laikā pārbaudītiem pierādījumiem, kurus apelācijas instances tiesa novērtēja, atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un pievienojas minētā sprieduma motivācijai, atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorādot.

Tāpat Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus.

Civillietu tiesu kolēģija, izvērtējot apelācijas sūdzību, konstatē, ka tā balstīta uz apstākli, ka starp atbildētāju un ceļu satiksmes negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa vadītāju – /pers. C/, nepastāv darba tiesiskās attiecības. Starp atbildētāju un /pers. C/ ir noslēgts līgums, līdz ar to, pienākums veikt transportlīdzekļa civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu bija transportlīdzekļa tiesīgajam lietotājam – /pers. C/, saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3.panta otro daļu.

Kā pierādījumu savam argumentam, atbildētāja iesniegusi 2007.gada 28.maija Līgumu Nr.010/181, kas noslēgts starp KS „Transporta grupa Rīgas Taxi" kā pārvadātāju un /pers. C/ kā vadītāju. (l.l.70)

Saskaņā ar Līguma 1.punktu pārvadātājs un vadītājs vienojas sadarboties pasažieru pārvadāšanā. Šajā sakarā pārvadātājs izmanto vadītāja pakalpojumus (transporta līdzekļa vadīšanas/šotera pakalpojumi), bet vadītājs izmanto šī līguma 10.punktā minētos pārvadātāja pakalpojumus.

Līguma 8.punktā noteikts, ka pārvadātāja pakalpojumu cena tiek noteikta izejot no aprēķina LVL 200 /Divi simti latu/ apmērā mēnesī (ieskaitot PVN).

Savukārt Līguma 10.punkts nosaka, ka parakstot šo līgumu puses vienojas, ka automašīnas lietošanas izdevumi, maksa par preču zīmes lietošanu, speciālo iekārtu lietošanu, līgumu slēgšanu par bezskaidriem norēķiniem par pakalpojumiem un par pasūtījumu pieņemšanu, nodošanu/pārraidīšanu, kā arī pārvadātāja akceptēta remonta apmaksa, tiek iekļauta augstāk minētajā maksā.

Izvērtējusi augstāk minēto līgumu, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, tādējādi pievienojas apelācijas sūdzības iesniedzējai, ka starp atbildētāju un /pers. C/ nepastāv darba tiesiskās attiecības Darba likuma izpratnē, taču pastāvot līgumiskajām attiecībām, jāskatās no līgumā atrunātajām pušu saistībām un pienākumiem.

Civillietu tiesu kolēģija pievienojas prasītājas pārstāves tiesas sēdē norādītajam ka, līguma 10.punktā tiek atrunāts par ko tiek veikta līguma 8.punktā noteiktā samaksa Ls 200 apmērā.

Lietā nav strīda par to, ka transportlīdzeklis Mercedes Benz E200, valsts reģ. Nr./TL numurs/, pieder atbildētājai.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka nedz ar līguma 10.punktu, nedz ar kādu citu līguma punktu, vadītājam nav nodots pienākums veikt apdrošināšanu.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesu kolēģija atzīst apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentu par nepamatotu, tādējādi pievienojas pirmās instances tiesai, ka saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3.panta otro daļu, atbildētājai kā transportlīdzekļa īpašniecei bija jānodrošina satiksmē lietotā transportlīdzekļi apdrošināšanu, noslēdzot attiecīgu apdrošināšanas līgumu.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku, ja tas nav apdrošinājis savu (īpašnieka) civiltiesisko atbildību.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi izvērtējusi lietā esošos pierādījumus un pamatojoties uz Civillikuma 1779.pantu un Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1. punktu, atzinusi, ka no atbildētājas piedzenami zaudējumi Ls 385,85 apmērā.

Tāpat tiesu kolēģija pievienojas pirmās instances tiesai, ka saskaņā ar Civillikuma 1753., 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765.panta pirmo daļu, no atbildētājas piedzenami nokavējuma procenti Ls 27,46 apmērā, par laika periodu no 2010.gada 1.decembra līdz 2012.gada 7.februārim.

Civillietu tiesu kolēģija pirmās instances tiesas spriedumu atzīst par pamatotu un likumīgu, jo uzskata, ka pirmās instances tiesa ir pārbaudījusi visus prasībā norādītos argumentus, novērtējusi lietā esošos pierādījumus, atbilstoši Civilprocesa likuma 97. panta nosacījumiem, analizējusi, motivējusi tos un devusi pamatotu novērtējumu spriedumā, kā arī argumentējusi savu novērtējumu spriedumā, norādot kādu apsvērumu dēļ tiek dota priekšroka vienam pierādījumam salīdzinājumā ar citu un atzīti vieni fakti par pierādītiem, bet citi par nepierādītiem.

Tādējādi Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa, pieņemot spriedumu par prasības apmierināšanu, objektīvi un atbilstoši faktiskajiem apstākļiem izvērtēja lietas materiālus, līdz ar ko atbildētāja apelācijas sūdzība kā nepamatota ir noraidāma.

Pirmās instances tiesa, lemjot jautājumu par tiesvedības izdevumu piedziņu prasītājas labā, piedzinusi no atbildētājas izdevumus Ls 5,25 apmērā, kas prasītājai radušies sakarā ar pieteikuma par saistību piespiedu izpildi brīdinājuma kārtībā iesniegšanu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2011.gada lietā Nr.3-12/0031.

No Civilprocesa likuma 33.panta izriet, ka ar brīdinājuma izsniegšanu parādniekam saistītie izdevumi ir tiesāšanās izdevumi.

Likumdevējs īpaši ir paredzējis gadījumus, kad tie var tikt atlīdzināti, tādēļ tie nevar tikt uzskatīti par zaudējumiem un Civillikuma 1779.panta izpratnē nav piedzenami no atbildētājas prasītājas labā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmajā daļā noteikto no atbildētāja prasītājas labā piedzenami tiesāšanās izdevumi – samaksātā valsts nodeva Ls 59,68 apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30, kopā Ls 62,98.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesu kolēģija atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos 6% no simta gadā no galvenā parāda summas.

Civilprocesa likuma 204^1. pants nosaka, ka tiesa, taisot spriedumu par naudas summas un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, nosaka termiņu, kas nedrīkst būt garāks par desmit dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas, sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432., 433., 434. pantiem, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda:

biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" prasību pret SIA „Elite Taxi" par zaudējumu un procentu piedziņu – apmierināt.

Piedzīt no SIA „Elite Taxi", reģistrācijas numurs 40003556636, par labu biedrībai „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs", reģistrācijas numurs 40008084453, zaudējumus Ls 385,85 apmērā, nokavējuma procentus par laiku no 2010.gada 1.decembra līdz 2012.gada 7. februārim Ls 27,46 apmērā, tiesas izdevumus Ls 62,98 apmērā, kopā piedzīt Ls 476,29 (četri simti septiņdesmit seši lati un 29 santīmi).

Noraidīt prasību daļā par izdevumu piedziņu, kas saistīti ar brīdinājuma izsniegšanu Ls 5,25 apmērā.

Noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas procentus- 6% gadā- no piedzītās zaudējumu summas Ls 385,85.

Piedzīt no SIA „Elite Taxi" valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 8,55 (astoņi lati un 55 santīmi) apmērā.

Noteikt SIA „Elite Taxi" termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Noteikt, ka dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā, jāiesniedz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns sprieduma teksts sastādīts 2013.gada 6.decembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis N. Riņķis

Tiesneses I.Stuberovska

I. Zaļā